Aan de leden

Datum
12 juni 2024
Ons kenmerk
U202400293
Lbr. 24/024
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
Brief OM

Onderwerp
Strafrechtelijk kader strafbare feiten jegens ambtsdragers en werknemers met publieke taak

Geachte leden van college en gemeenteraad,

In het Strategisch Beraad Veiligheid is aandacht besteed aan het onderwerp ‘aangiften door en veiligheid van burgemeesters’. In dit overleg heeft het Openbaar Ministerie (OM) toegezegd om het strafrechtelijk kader voor opsporing en vervolging van mogelijke strafbare feiten jegens ambtsdragers en werknemers met een publieke taak te delen. Dit kader, dat is vastgelegd in het Wetboek van Strafvordering, is overigens niet vernieuwd, maar blijkt bij gemeenten niet altijd bekend of duidelijk. Signalen vanuit gemeenten geven aanleiding om dit kader nogmaals actief met u te delen, zie hiervoor de bijlage.

Strafrechtelijk kader OM
De brief gaat nader in op de eenduidige landelijke afspraken die politie en OM hebben gemaakt. Vervolgens wordt het belang van en de wijze van het doen van aangifte toegelicht. Tot slot komt de rol van de lokale driehoek aan bod. In deze begeleidende brief informeren wij u graag ook over een aantal andere initiatieven rond het thema Weerbaar Bestuur.

Programma Weerbaar Bestuur
Het programma Weerbaar Bestuur van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) biedt samen met de VNG en andere partners in het Netwerk Weerbaar Bestuur ondersteuning aan gemeenten bij het omgaan met agressie, intimidatie en bedreigingen. Bijvoorbeeld bij het stellen en uitdragen van de collectieve norm, bij de organisatie van trainingen en bij de ontwikkeling van het Stappenplan melding en aangifte voor politieke ambtsdragers. Naast een weerbaar bestuur is ook een weerbare organisatie van belang. Bij incidenten rondom de veiligheid van de burgemeester, wethouders of raadsleden biedt het landelijke Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur een breed en snel in te schakelen netwerk van vakgenoten, experts en ervaringsdeskundigen. Meer informatie vindt u op weerbaarbestuur.nl/ondersteuningsteam.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

Lokale invulling
Vanwege het ontbreken van een klassieke werkgeversverantwoordelijkheid is het ook belangrijk om als gemeente lokaal de weerbaarheid en bescherming van met name politieke ambtsdragers te organiseren en goede afspraken te maken. Denk hierbij aan het verduidelijken van de rollen van en taakverdeling tussen burgemeester, griffier, gemeentesecretaris en adviseur openbare orde en veiligheid binnen de gemeente.

Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie?
De inzet op een weerbare organisatie, van bestuur tot ambtenaren, is van belang. Als VNG ondersteunen we gemeenten met onder meer kenniskringen, het in kaart brengen van het bestaande aanbod en webinars over bijvoorbeeld corruptie. Voor meer informatie over de inzet van BZK en actuele handreikingen kunt u terecht op weerbaarbestuur.nl

Wij adviseren u afspraken vast te leggen in een gemeentelijk agressieprotocol en dit actief met de gemeenteraad en het college te bespreken. Dat kan bijvoorbeeld tijdens een sessie in de tour van het Ondersteuningsteam Weerbaar Bestuur van BZK. Dit zijn bijeenkomsten met gemeenteraden en colleges over het omgaan met agressie, intimidatie en bedreigingen. Voorbeelden van mogelijke afspraken zijn:

- Incidenten altijd (intern) melden en registreren;
- altijd aangifte doen bij de politie;
- het volgen van de Veilig Publieke Taak (VPT)-code;
- het hanteren van de Eenduidige landelijke afspraken (ELA).

Naast de inzet van het strafrecht is het verstandig ook alternatieve, normerende maatregelen te overwegen, zoals het voeren van zogenoemde stopgesprekken. Het bespreken van casuïstiek en (be)dreigingen in het driehoeksoverleg tussen burgemeester, officier van justitie en de politiechef helpt bij een gerichte aanpak bij incidenten. Desgewenst kan ook het Regionale informatie- en expertisecentrum (RIEC) een rol spelen om de weerbaarheid van de gemeente te vergroten.

Vragen
Het is belangrijk om de verwachtingen en prioritering tussen burgemeesters en het OM lokaal goed af te stemmen. Dit geldt voor de opvolging van VPT-aangiften en de aansluiting op bestuurs- en strafrecht. Daarom doet het ministerie van BZK het aanbod om hierover in gesprek te gaan tijdens een districtelijk of regionaal veiligheidsoverleg. Met een bericht aan politiekeambstdragers@minbzk.nl kunt u uw belangstelling hiervoor aangeven. Met vragen over deze ledenbrief kunt u terecht bij het Klantcontactcentrum van de VNG, via 070-3738393 of e-mail: info@vng.nl.

Met vriendelijke groet,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur